

Tájékoztató az irányítási rendszereken belül figyelembe veendő változásról

Napjaink egyik komoly problémája a klímaváltozás kezelése, amely fontossága miatt a szabványokban is megjelent. Megváltozott az irányítási rendszer szabványokhoz keretet adó ANNEX SL dokumentumban két szabványpont szövegezése, ezek a változások automatikusan átkerültek a szabványokba a közzétett külön módosításokkal.

Az IAF (International Accreditation Forum) és az ISO (International Organization for Standardization) 2024.02.23-án közös közleményt adott ki az irányítási rendszerszabványokban végrehajtott változtatásokról, ami az éghajlatváltozás fontosságának figyelembevétele, mint az irányítási rendszer szabványok 4. fejezet Szervezet és környezete fejezetén belüli új szempont.

A szabványváltozás a 4.1 és 4.2 pontokat érinti, ahol a klímaváltozást emeli ki a módosítás.

A módosítás az ISO londoni éghajlatváltozási nyilatkozatát támogató intézkedésként került bevezetésre, amelyben kötelezettséget vállalnak arra, hogy szabványaikkal és kiadványaikkal hozzájárulnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez.

A változtatás a SYS CERT Rendszertanúsító Kft. által tanúsított szabványokra (ISO 9001, ISO 14001) vonatkozik, így ez a tájékoztató minden auditált szervezet részére figyelembe veendő.

A szabványok 4.1. és 4.2. követelményeinek általános célja változatlan marad, ezek a pontok már tartalmazzák annak szükségességét, hogy a szervezet mérlegeljen minden olyan belső és külső kérdést, amely hatással lehet irányítási rendszerének hatékonyságára.

Az új megjegyzéssel az IAF és az ISO azt kívánják biztosítani, hogy a klímaváltozás az irányítási rendszereken belül kerüljön figyelembevétele, mert ez egy olyan fontos külső tényező a szervezetek számára, amivel minden szervezeteknek foglalkoznia kell.

4.1. A szabványpont végére került:

The organization shall determine whether climate change is a relevant issue.

A szervezetnek meg kell határoznia, hogy a klímaváltozás jelentős tényező-e.

4.2. A megjegyzés a szabványpont végére került:

NOTE Relevant interested parties can have requirements related to climate change.

MEGJEGYZÉS A lényeges érdekelt feleknek lehetnek követelményeik a klímaváltozással összefüggésben.

Az ISO 9001, ISO 14001 szabványok módosításai egyelőre angolul kerültek kiadásra, ugyanakkor már érvénybe léptek.

A követelmények általános célja változatlan marad, ezt a változást pontosításként, nem pedig új követelményként kell kezelni, ezért nincs szükség teljes átállási programra.

Elvárások a tanúsított szervezetekkel szemben:

A tanúsított szervezeteknek igazolniuk kell, hogy figyelembe vették az éghajlatváltozás szempontjait és kockázatait saját irányítási rendszerük fejlesztése, karbantartása és hatékonysága során.

Az adott irányítási rendszer alkalmazási területén belül kell vizsgálni, hogy azonosítottak-e klímaváltozással összefüggő körülményt, vevői elvárást vagy jogszabályi előírást.

Ha a klímaváltozással összefüggő körülményt a szervezet jelentős tényezőnek minősítette, meg kell vizsgálni ezeknek a kockázatait, lehetőségeit és eredményes kezelését (pl. célokat, kockázatcsökkentő lépéseket tűznek ki).

Megjegyzendő, hogy egyes éghajlatváltozási szempontok és kockázatok általános jellegűek lehetnek, függetlenül az alkalmazandó irányítási rendszer hatályától vagy az iparágtól, míg mások kifejezetten az irányítási rendszer szabványok követelményeihez, az egyes iparágakhoz (pl. energiatermelés, mezőgazdaság és halászat) és a szervezet jellemzőihez (pl. földrajzi elhelyezkedés, ellátási lánc jellege vagy munkaerő dinamikája) köthetők.

Ütemezés

A SYS CERT Rendszertanúsító Kft-nek, mint tanúsító szervezetnek vizsgálnia kell, hogy a szervezetek az éghajlatváltozással kapcsolatos új kiegészítést figyelembe vették és/vagy kezelték az irányítási rendszeren belül.

A módosításokat az ISO 2024. február 23-án tette közzé és a változás azonnal érvénybe is lépett.

Az auditorok a következő tanúsítási eljárások során a fenti tájékoztatóban rögzített követelményekről tájékoztatást adnak, valamint a honlapunkon a közleményt közzétesszük.

A 2024. május 01-től szervezett tanúsítási eljárásokon a fenti tájékoztatóban rögzített változást a SYS CERT Rendszertanúsító Kft. auditorai vizsgálni fogják, az auditjelentésben rögzítik.

Ez a szabvány módosítás nem jelent teljesen új követelményt, a két szabványpontra figyelemfelhívó jellegű, magyarázó megjegyzés került be (eddig is a szervezet a tényezői és az érdekelt fél elvárások között azonosíthatott klímaváltozással összefüggő elemeket).

Mivel a szabvány verzió nem változott (marad pl. ISO 9001:2015, ISO 14001:2015), új tanúsítvány nem kerül kiadásra.

Budapest, 2024.03.19.

A szabványmódosítások díjmentesen elérhetők az ISO Store-on webáruházban
<https://www.iso.org/standard/88431.html>